

Fiske & Vatten

Mars 2023

Något lite vårligt

Dagsmeja idag, sol, lugnt, plusgrader men i skuggan tinar i stort sett inget. Fina dagar med skidor på sjöis i solen, promenad på isen, sparkturer på plogade isvägar och också många tillfällen till tur med "långgrillorna". Från huset ser jag isjakter som små prickar röra sig fort som sjutton. Jag har också hunnit njuta på fina fjällturer i olika sorters väder. Det är en förmån, ännu obeskrivet, att få njuta av vintern. Någon sa att när jag nu flyttat lite längre norrut, att jag följer klimatförändringarna.

Jag följer politiken kring hur miljöanslag minskas, vilket leder till att i vissa fall tidigare satsade medel kastas bort. Jag tänker då exempelvis på anslag för invasiva arter, jag tänker på skötsel av naturreservat, jag tänker på reduktionsplikten i fossilbränslen. Det ska bli spännande och se hur alla löften landar. Min känsla är nu att många människor och flertalet större företag nu ligger före politiken.

Årsmötestider

Nu har många fiskevårdsområdesföreningar sina årsstämmor. Många föreningar har fått fin snurr på fiskekortförsäljningen. När pengarna börjar samlas på hög är frågan vad man då gör med dessa. I stadgarna står det att man ska ha en fiskevårdsplan, men vad är egentligen det? Självklart ska fisket vårdas, men frågan är hur man gör det på bästa sätt. Vad behövs, hur gör man, ska man fokusera på intäkter, medlemsutdelning, vårda fiskarna, sätta ut mer fisk, eller vad? En bra start är ju att genomföra ett provfiske, med el i rinnande vatten och med speciella provfiske nätt i sjöar. I höstas hjälpte vi en medelstor fvf att själva genomföra ett nätprovfiske, vi bistod med kunskaper, redskap, instruktioner och bearbetning. I år har man en rapport att visa på stämman, i detta fall

En arbetsplats och ett kontor jag tyvärr missat, här National Fisheries Development Board, nära Hyderabad, Indien

visande mycket goda förhållanden.

Det finns mallar för fiskevårdsplaner och det finns instruktioner för nätprovfiske. Man väljer själv vad man kan och vill göra, och vad man vill ha hjälp med. Vi svarar så gott vi kan på alla frågor.

Fiskevård kan innebära begränsningar i fiskets bedrivande, om man verkligen vet att det behövs. Men i väldigt många vatten i dag är fisketrycket så lågt så att man egentligen inte behöver göra något alls, just nu. Alltså, vi ska inte laga något som inte är sönder! Har man säg 50 000 kr i överskott ska man inte köpa fisk för utplantering utan att veta att det tillför något, och kanske för att det är enklare än att betala ut överskottet till medlemmarna. Jämför med att vinna en slant på en trisslott, och ta med pengarna till en bilfirma och lämna in bilen och säga: Gör nåt med bilen för dessa pengar! Det är inte viktigt att jag märker någon skillnad efteråt!

I övrigt kan jag på stämmor bistå med föredrag, diskutera stadgetolkningar eller bistå som mötesordförande. Viktiga frågor som kommer upp är hur man gör med arrendatorer, hur sportfiskeklubben kan samverka, hur kräftfisket fördelas och var intäkterna ska ta vägen.

Fisk och fiske

En ny avhandling från [Umeå Universitet](#) visar att grunda fjällsjöar kan ge större öring och röding, än djupare sjöar. Förklaringen ligger i förhållandet mellan mängden planktonföda för liten och ung fisk, och bottenfaunaföda för större fisk.

Numera finns det möjlighet att äta svenskproducerad ”rysk” kaviar, alltså svart störröm. På den exklusiva [Solgårdskrogen](#), i moderna växthus med härliga vedeldade kaminer, med snön på utsidan, avnjöt jag en fantastisk meny. Här serveras svenskodlad störröm från [odlingen Aros](#) i södra Småland.

Det var det jag visste! Vi är alla i grunden benfiskar. Detta säger paleontologen Per Ahlberg på Uppsala Universitet. De käkförsedda fiskarna gav upphov till de första predatorerna.

Här finns lite färsk forskning om [lax](#), och bland annat [laxens betydelse för urbefolkningar runt om](#).

Dambusters

Vi som rör oss mycket ute, och gärna nära vatten, ser då att det finns otroligt många dämnda vatten. Vattenkraften är vår största elproducent och då behövs det dammar. Men väldigt många dammar, små som stora, finns där ändå, ofta sedan gammalt. Miljölagstiftningen ger ägaren rätt att riva ut dammar man inte längre vill sköta och ha underhållsansvar för. I Europa har Dambusters bildats, ”[The Start Of The Riverlution](#)”.

Fiskodling

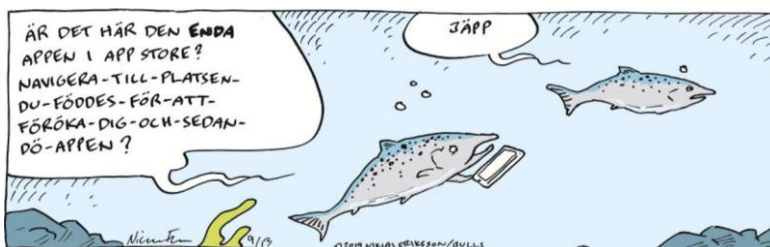
Svensk Fjällröding har fått tillstånd [för fortsatt verksamhet](#), då ett överklagande avfärdas. Självklart ska fiskodling följa lagstiftningen. Men det är idag väldigt krångligt och otydligt vilka krav som ska ställas, och hur tillsynen ska utformas. Av egen erfarenhet vet jag att odlare tycker de får lägga otroligt mycket tid på att visa myndighetsperson efter myndighetsperson hur deras tillsyn ska göras. Åker man ut för att provta vid fel tid på året, kanske det inte finns något att provta, dammar är tomma, eller fisken står och trycker så de inte syns.

På gång på Norconsult

Jag jobbar faktiskt en del fortfarande. Jag håller kontakten med kollegor när så önskas, bistår när jag kan. Och gamla kunder hör ibland av sig med frågor, och även med önskemål om hjälp. En specialitet jag har är att jag granskar vad andra skrivit, innan handlingarna ska till kund eller domstolen. Ett viktigt uppdrag tycker jag. När ett stort arbete har genomförts ska det också vara prydligt och läsbart och fullt förståeligt för just den målgrupp det är avsett för. Inte sällan blir det att jag ”befriar” ett dokument från diverse snömos, alltså text som inte tillför något. Mitt ärtliga lilla påbrå kring viss språkkänsla har nu äntligen kanske visat sig (Hej Mamma!).

Vi har också flera uppdrag kring vindkraft till havs. Här krävs komplicerade prövningar där jag har lite koll på fisk- och yrkesfiskefrågor. Vi ska kunna visa på vilka effekter positiva som negativa, som kan uppkomma på miljön, vid anläggningskedet, såväl som driftskedet och senare vid en avveckling.

Konsulentminnen

För längesedan var jag en höst arbetsledare för ett gäng AMS-killar. Vi skulle provfiska sjöar. Killarna gillade fiske, men hade annars en del problem kring sig, såsom att över huvud taget komma till jobbet. En av dom hörde till de riktigt storvuxnas skara, han fick därför inte följa med i båten för den då gick så långsamt, ja utom när det blåste småspik, då rodde han som en gud. Vid ett tillfälle skulle vi köra upp folkabussen och båten på släpet från en lång mycket smal väg med inhängande snöiga grenar. En av killarna körde bilen, och jag satt i båten och böjde bort grenar. Men, när vi kom upp till stora vägen drog de iväg i 100 knyck, med mig sittande där högt upp i båten och såg ut som ett fån när de tutandes körde om den ena bilen efter den andra, gapskrattandes.

Trevlig vår och snart sommar

Dagarna är nu härligt längre. Vi får se om vi tar skotern ut på fjällsjön för att prova på nån röding i påsk. Idag såg jag några som fiskade abborrar från isen nere vid den stora kommunala bryggan.

Vi ska nog också önska en bra snösmältning och vårflod så våra magasin fylls, samt lagom med blåst. Det har förresten varit många isjakter här, först med perfekt is, sen för fint och lugnt, och nu för blåsigt. När det är perfekt går de så himla fort!

Björn Tengelin

Fiskeribiolog Miljökonsult
Norconsult AB
 Trädgårdsgatan 14
 SE-702 12 ÖREBRO
 Tel: +46 (0)10-141 83 93
 070-693 04 88
bjorn.tengelin@norconsult.com
www.norconsult.se

>((((((e>g<e))))))<

